

SPRAWOZDANIE ZA ROK 2008
ZAKŁAD PRAW CZŁOWIEKA
INSTYTUT NAUK ADMINISTRACYJNO-PRAWNYCH
WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI UW
(opracował: Piotr Korzec)

Skład Zakładu [łącznie z doktorantami]:

Dr Adam Bodnar – adiunkt

Mgr Piotr Korzec – doktorant

Dr hab. Mirosław Wyrzykowski, prof. UW – Kierownik Zakładu Praw Człowieka

1. Wykaz publikacji w czasopismach zagranicznych lub polskich o zasięgu krajowym oraz o zasięgu lokalnym

Adam Bodnar

Tytuł czasopisma: Państwo i Prawo
Autor: Adam Bodnar, Michał Ziółkowski
Tytuł artykułu: Zgromadzenia spontaniczne
Rok wydania: 2008
Tom, nr , strony (od s. do s.): nr 5, str. 38 – 50
Afiliacja autora: adiunkt w Zakładzie Praw Człowieka WPiA UW

Tytuł czasopisma: Europejski Przegląd Sądowy
Autor: Adam Bodnar, Dawid Sześciło
Tytuł artykułu: "Złote weto" Skarbu Państwa a prawo wspólnotowe
Rok wydania: 2008
Tom, strony: nr 5, str. 11-16
Afiliacja autora: adiunkt w Zakładzie Praw Człowieka WPiA UW

Tytuł czasopisma: Zeszyty Ośrodka Informacji i Dokumentacji Europejskiej,
Wydawnictwo Sejmowe
Autor: Adam Bodnar
Tytuł artykułu: Obywatelstwo Unii Europejskiej a ochrona praw
podstawowych obywateli państw członkowskich
Rok wydania: 2008
Tom, strony: Zeszyt nr 9, str. 49 - 101

Afiliacja autora: adiunkt w Zakładzie Praw Człowieka WPiA UW

Tytuł czasopisma: Europejski Przegląd Sądowy

Autor: Adam Bodnar

Tytuł artykułu: Zakaz dyskryminacji osób homoseksualnych pozostających w związkach partnerskich - glosa do wyroku ETS z 1.04.2008 r. w sprawie C-267/06 Tadao Maruko przeciwko Versorgungsanstalt der deutschen Bühnen

Rok wydania: 2008

Tom, strony: nr 10, str. 43 – 49

Afiliacja autora: adiunkt w Zakładzie Praw Człowieka WPiA UW

Tytuł czasopisma: Comparative Constitutional Review (SRAVNITELNOE KONSTITUTIONNOE OBOZRENIE)

Autor: Adam Bodnar (wraz z Dorotą Pudzianowską)

Tytuł artykułu: The won case of Alicja Tysiąc. Case-note to Alicja Tysiąc v. Poland (ECHR)

Rok wydania: 2008

Tom, strony: nr 1, str. 1-3

Afiliacja autora: adiunkt w Zakładzie Praw Człowieka WPiA UW

[artykuł opublikowany w j. rosyjskim]

Tytuł czasopisma: Comparative Constitutional Review (SRAVNITELNOE KONSTITUTIONNOE OBOZRENIE)

Autor: Adam Bodnar (wraz z Anną Śledzińską)

Tytuł artykułu: Too Many Standards? Case-note to E.B. v. France (ECHR)

Rok wydania: 2008

Tom, strony: nr 3, str. 140-144

Afiliacja autora: adiunkt w Zakładzie Praw Człowieka WPiA UW

[artykuł opublikowany w j. rosyjskim]

Tytuł czasopisma: Comparative Constitutional Review (SRAVNITELNOE KONSTITUTIONNOE OBOZRENIE)

Autor: Adam Bodnar (wraz z Dawidem Sześciło)

Tytuł artykułu: Parliamentary election in Poland – October 2007: campaign, results, post-election perspectives

Rok wydania: 2008

Tom, strony: nr 4, str. 95-100

Afiliacja autora: adiunkt w Zakładzie Praw Człowieka WPiA UW

[artykuł opublikowany w j. rosyjskim]

Wydawca monografii lub podręcznika: Wydawnictwo C.H. Beck

Autor: Adam Bodnar

Tytuł rozdziału: Litygacja strategiczna – pojęcie, zastosowanie, praktyka

Strony str. 178 - 184

Tytuł monografii lub podręcznika: Sprawny sąd. Zbiór dobrych praktyk. Część druga. (redakcja: Łukasz Bojarski)

Rok wydania: 2008

Miejsce wydania: Warszawa

Oznaczenie wydania: wyd. 1

Afiliacja autora: adiunkt w Zakładzie Praw Człowieka WPiA UW

Wydawca monografii lub podręcznika: Instytut Spraw Publicznych

Autor: Adam Bodnar

Tytuł rozdziału: Funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości (wraz z Michałem Ziółkowskim)

Strony str. 53-63

Tytuł monografii lub podręcznika: [Co warto, co należy zmienić? Poprawa jakości demokracji w Polsce](#) (redakcja: Lena Kolarska-Bobińska)

Rok wydania: 2008

Miejsce wydania: Warszawa

Oznaczenie wydania: wyd. 1

Afiliacja autora: adiunkt w Zakładzie Praw Człowieka WPiA UW

Wydawca monografii lub podręcznika: Instytut Spraw Publicznych

Autor: Adam Bodnar

Tytuł rozdziału: Przeciwdziałanie i zwalczanie korupcji (wraz z Dawidem Sześciło)

Strony str. 65-74

Tytuł monografii lub podręcznika: [Co warto, co należy zmienić? Poprawa jakości demokracji w Polsce](#) (redakcja: Lena Kolarska-Bobińska)

Rok wydania: 2008

Miejsce wydania: Warszawa

Oznaczenie wydania: wyd. 1

Afiliacja autora: adiunkt w Zakładzie Praw Człowieka WPiA UW

Mirosław Wyrzykowski

Tytuł czasopisma: Studia i Materiały Trybunału Konstytucyjnego

Autor: Mirosław Wyrzykowski

Tytuł artykułu: Sejmowa komisja śledcza – istota rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego w sprawie tzw. bankowej komisji śledczej

Rok wydania: 2008
Tom, nr , strony (od s. do s.): t. XXIX, str. 9-22
Afiliacja autora: Profesor UW, kierownik Zakładu Praw Człowieka

Tytuł czasopisma: Studia i Materiały Trybunału Konstytucyjnego
Autor: Mirosław Wyrzykowski
Tytuł artykułu: Sejmowa komisja śledcza – istota rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego w sprawie tzw. bankowej komisji śledczej
Rok wydania: 2008
Tom, nr , strony (od s. do s.): t. XXIX, str. 65-76
Afiliacja autora: Profesor UW, kierownik Zakładu Praw Człowieka
[wersja w języku litewskim]

2. Wykaz monografii: monografie lub podręczniki akademickie w języku angielskim
Brak

3. Wykaz monografii: rozdziały w monografiach (pracach zbiorowych, księgach pamiątkowych) lub podręcznikach akademickich w języku angielskim

Adam Bodnar

Wydawca monografii lub podręcznika: Eleven International Publishing

Autor: Adam Bodnar

Tytuł rozdziału: Shaping the Freedom of Assembly: Counter-Productive Effects of the Polish Road towards Illiberal Democracy

Strony str. 165-187

Tytuł monografii lub podręcznika: Andras Sajo (editor), Free to Protest: Constituent Power and Street Demonstration

Rok wydania: 2008

Miejsce wydania: Utrecht

Oznaczenie wydania: wyd. 1

Afiliacja autora: adiunkt w Zakładzie Praw Człowieka WPiA UW

4. Wykaz monografii: monografie lub podręczniki w języku polskim lub innym (nie angielskim)

Adam Bodnar

Wydawca monografii lub podręcznika: Wydawnictwo Sejmowe

Autor: Adam Bodnar

Tytuł: Obywatelstwo wielopoziomowe. Status jednostki w europejskiej przestrzeni konstytucyjnej

Rok wydania: 2008

Miejsce wydania: Warszawa

Oznaczenie wydania: wyd. 1

Liczba arkuszy lub liczba stron: 20 arkuszy, 320 stron

Afiliacja autora: adiunkt w Zakładzie Praw Człowieka WPiA UW

5. Wykaz monografii: rozdziały w monografiach (pracach zbiorowych, księgach pamiątkowych) lub podręcznikach akademickich w języku polskim lub innym (nie angielskim)

Adam Bodnar

Wydawca monografii lub podręcznika: Wydawnictwo C.H. Beck

Autor: Adam Bodnar

Tytuł rozdziału: Karta Praw Podstawowych: Zróznicowany charakter prawny postanowień Karty i ich skutki dla jednostek, sądów oraz ustawodawcy

Strony str. 144 - 166

Tytuł monografii lub podręcznika: Ochrona praw podstawowych w Unii Europejskiej, red. Jan Barcz

Rok wydania: 2008

Miejsce wydania: Warszawa

Oznaczenie wydania: wyd. 1

Afiliacja autora: adiunkt w Zakładzie Praw Człowieka WPiA UW

Mirosław Wyrzykowski

Wydawca monografii lub podręcznika: C.H. Beck

Autor/autorzy: Mirosław Wyrzykowski

Tytuł rozdziału: Wprowadzenie: granice władzy i granice interpretacji

Strony: str. 25-37

Tytuł monografii lub podręcznika: Ochrona praw podstawowych w Unii Europejskiej, red. Jan Barcz

Rok wydania: 2008

Miejsce wydania: Warszawa

Oznaczenie wydania: wyd. I

Afiliacja autora: Profesor UW, kierownik Zakładu Praw Człowieka,

Wydawca monografii lub podręcznika: [nazwa wydawnictwa]

Autor/autorzy: Mirosław Wyrzykowski

Tytuł rozdziału: Beschraenkung von Urteilswirkungen im Falle der Feststellung der Verfassungswidrigkeit von Pechtsnormen – Expertenbericht Polen

Strony: str. 61 *et seq.*

Tytuł monografii lub podręcznika: Rechtsvergleichenge Untersuchung uber die Rechtslage in den Mitgliedstaaten der Europaischen Union (im Auftrag des Bundesministeriums der Finanzen)

Rok wydania: 2008

Miejsce wydania: Berlin

Oznaczenie wydania: wyd. X

Afiliacja autora: Profesor UW, kierownik Zakładu Praw Człowieka

6. Wykaz: redakcje monografii (ksiąg pamiątkowych itp.) lub podręczników akademickich

Mirosław Wyrzykowski

Wydawca monografii lub podręcznika: Wyd. Zakład Praw Człowieka UW
Redaktor: Mirosław Wyrzykowski
Tytuł: Kim jesteś obywatelu ?
Rok wydania: 2008
Miejsce wydania: Warszawa
Liczba arkuszy lub liczba stron 108
Oznaczenie wydania: wyd. I
Afiliacja autora/wydawcy: Profesor UW, kierownik Zakładu Praw Człowieka

Wydawca monografii lub podręcznika: Wyd. Zakład Praw Człowieka UW
Redaktor: Mirosław Wyrzykowski
Tytuł: Rozumność rozumowań prawniczych
Rok wydania: 2008
Miejsce wydania: Warszawa
Liczba arkuszy lub liczba stron 234
Oznaczenie wydania: wyd. I
Afiliacja autora/wydawcy Profesor UW, kierownik Zakładu Praw Człowieka

7. Publikacje w wydawnictwach internetowych

Adam Bodnar

Publikacje w serwisie www.prawaczlowieka.edu.pl:

Dyskryminacja ze względu na wiek a ochrona emerytalna, artykuł dostępny na stronie <http://www.prawaczlowieka.edu.pl/index.php?dok=3028f51407d83338f72f994bc283572452a877de-d3>

Piąty raport Komisji Europejskiej o obywatelstwie UE – konieczność zmiany ustawy o partiach politycznych, artykuł dostępny na stronie

<http://www.prawaczlowieka.edu.pl/index.php?dok=e794a80eb109162d579df51db6d52e223bb0e9be-d3>

Promieniowanie Konstytucji na prawo prywatne, artykuł dostępny na stronie:

<http://www.prawaczlowieka.edu.pl/index.php?dok=008451a05e1e7aa32c75119df950d405265e0904-d3>

Wyroki Trybunału w Strasburgu należy sprawnie wykonywać, artykuł dostępny na stronie:

<http://www.prawaczlowieka.edu.pl/index.php?dok=94940e534aedd3f6d9bb77c6322f6641dbb7432a-d3>

Publikacja w serwisie www.prawnik.pl:

Trybunał w Strasburgu o sytuacji w Gruzji, artykuł dostępny na stronie <http://prawnik.pl/nagoraco,opinie,83371,Trybunal-w-Strasburgu-o-sytuacji-w-Gruzji.html>

Dyskryminacja ze względu na wiek – regulacje prawne, artykuł opracowany w ramach programu „Zysk z dojrzałości” Akademii Rozwoju Filantropii, dostępny na stronie:

[http://www.zysk50plus.pl/storage/fck/file/PROJEKT/Dyskryminacja_prawo_zysk50+_bodnar\(1\).pdf](http://www.zysk50plus.pl/storage/fck/file/PROJEKT/Dyskryminacja_prawo_zysk50+_bodnar(1).pdf)

Reakcja władz na przemoc domową – potrzebny nowy standard, artykuł przygotowany w ramach projektu Fundacji Feminoteka "[Gendermeria - równościowy monitoring](#)". Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej (Program "Środki Przejściowe"), dostępny na stronie:

http://www.feminoteka.pl/print.php?type=A&item_id=508

Trybunał w Strasburgu o sytuacji w Gruzji, artykuł opublikowany na stronie www.prawnik.pl w dziale „Na gorąco”. Artykuł dostępny na stronie:

<http://www.hfhrpol.waw.pl/precedens/pl/aktualnosci/adam-bodnar-na-prawnik.pl-trybunal-w-strasburgu-o-sytuacji-w-gr-2.html>

Piotr Korzec

Europejski Nakaz Aresztowania a przedawnienie karalności i ścigania – wyrok ETS w sprawie Ministère public przeciwko Ignacjowi Pédrowi Santestebanowi Goicoechei, dostępny na stronie <http://www.prawaczlowieka.edu.pl/index.php?dok=19187dc98dce52fa4c4e8e05b341a9b77a51fd26-d3>

8. Sporządzone recenzje (prac doktorskich, prac habilitacyjnych, w przewodach profesorskich, grantów).

Brak

9. Członkostwo z wyboru w organizacjach naukowych i komitetach redakcyjnych czasopism naukowych o zasięgu światowym

Brak

10. Udział w międzynarodowych programach naukowych

Brak

11. Udział w sieciach naukowych lub konsorcjach naukowych

Adam Bodnar

- ekspert w sieci FRALEX powołanej przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej – przygotowywanie raportów i innych dokumentów na temat przestrzegania praw człowieka w Polsce
- grant badawczy w wysokości 15.000 EUR przyznany przez Ernst & Young w ramach konkursu „Sprawne Państwo” na przeprowadzenie badania „*Efficient enforcement of judgments of the European Court of Human Rights in Poland and in Hungary – a road towards better institutions and better law*”. Prowadzenie wspólnych badań wraz z Prof. Renatą Uitz (Central European University, Budapeszt)

Piotr Korzec

- ekspert Stowarzyszenia EUROPA : Entretiens Universitaires Réguliers pour l'Administration en Europe przy Université de Limoges

12. Wykorzystanie w praktyce wyników prac i badań naukowych

Adam Bodnar

1. Opinie przygotowywane w ramach sieci FRALEX dla Agencji Praw Podstawowych UE:

- *Legal aspects of homophobia in Poland* (współautorstwo z Zbigniewem Hołdą, Anną Śledzińską, Piotrem Kładocznym oraz Marią Niełaczną)
- *National Human Rights Institution in Poland* (współautorstwo z Zbigniewem Hołdą, Anną Śledzińską, Piotrem Kładocznym oraz Marią Niełaczną)

Przygotowane raporty są wykorzystywane przez Agencję Praw Podstawowych UE do przygotowania kompleksowego raportu dla całej UE.

2. Prace przy przygotowywaniu dla Agencji Praw Podstawowych tzw. *flash reports* na temat sytuacji w zakresie przestrzegania praw człowieka w Polsce

3. Współpraca przy przygotowaniu dwóch raportów opublikowanych przez Helsińską Fundację Praw Człowieka oraz Fundację Forum Obywatelskiego Rozwoju:

- *Skąd się wzięły kolejki Polaków za granicą?* – raport przedstawiający zjawisko niskiego udziału obywateli Polski w wyborach parlamentarnych odbywających się za granicą, dostępny na stronie www.for.org.pl
- *E-sądy po polsku* – raport przedstawiający i analizujący strony internetowe polskich sądów, dostępny na stronie www.for.org.pl

4. Przygotowywanie lub nadzór nad przygotowaniem kilkunastu skarg konstytucyjnych, skarg do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka lub opinii przyjaciela sądu

Piotr Korzec

1. Raport (z Dorotą Pudzianowską) na temat sytuacji prawnej ofiar przestępstw w Polsce („Study on Member States' Legislation, National Policies, Practices and Approaches Concerning the Victims of Crime”) dla *Center for the Study of Democracy*, Bułgaria

13. Udział w procesie legislacyjnym, prace w komisjach sejmowych, prace nad ustawami.

Adam Bodnar

- opinia do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz ustawy – Prawo o notariacie (druk sejmowy nr 953)
- członkostwo w Zespole ds. opracowania koncepcji ustroju nowej adwokatury Ministerstwa Sprawiedliwości
- opiniowanie z ramienia Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka projektów kilku ustaw, a także przygotowanie pism interwencyjnych w zakresie braku regulacji w niektórych sferach prawa publicznego.

14. Konferencje naukowe

Liczba i nazwy konferencji krajowych zorganizowanych przez Katedrę: 4

- *Rozumność rozumowań prawniczych*
- *Czy w Polsce możemy mówić o prawie precedensowym?*
- *HIV/AIDS a prawa człowieka – współczesne wyzwania i problemy*
- *Orientacja seksualna i tożsamość płciowa - problemy i wyzwania prawa* (współorganizacja)

Liczba i nazwy konferencji międzynarodowych zorganizowanych przez Katedrę: 0

Liczba i tytuły referatów zagranicznych (gości) przedstawionych na konferencjach międzynarodowych zorganizowanych przez katedrę

Udział w konferencjach i wygłoszone referaty:

Adam Bodnar

a. krajowych:

1. *Rozumność rozumowań prawniczych*, Warszawa, 21 stycznia 2008 r., konferencja zorganizowana przez Zakład Praw Człowieka WPiA UW – pomoc przy organizacji, uczestnik.
2. *Dlaczego Polska powinna ratyfikować Europejską Konwencję Bioetyczną?*, Warszawa, 24 stycznia 2008 r., seminarium zorganizowane przez Helsińską Fundację Praw Człowieka w Warszawie – organizator i moderator dyskusji
3. *Dyrektywy Unii Europejskiej a rola organizacji pozarządowych i związków zawodowych zajmujących się przeciwdziałaniem dyskryminacji w Polsce*, Warszawa, 29 lutego i 1 marca 2008 r., seminarium zorganizowane przez Helsińską Fundację Praw Człowieka – wykłady dla uczestników seminarium
4. *Obywatele na straży interesu publicznego, czyli w jakich warunkach występują i rozwijają się działania strażnicze*, Warszawa, 13 – 14 marca 2008 r., konferencja zorganizowana przez Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich – uczestnik panelu

5. *Nadanie charakteru prawnego Karcie Praw Podstawowych na mocy Traktatu z Lizbony. Znaczenie dla umocnienia ochrony jednostki w UE*, Warszawa, 14 marca 2008 r., konferencja zorganizowana przez Niezależny Instytut Prawa Międzynarodowego i Europejskiego oraz Kolegium Prawa Akademii im. Koźmińskiego, Trybunał Konstytucyjny – referat pt. Karta Praw podstawowych: postanowienia programowe i wywołujące skutek bezpośredni - znaczenie dla jednostek, sądów i ustawodawcy polskiego
6. *Prywatność w miejscu pracy*, Warszawa, 27 marca 2008 r., seminarium zorganizowane przez Helsińską Fundację Praw Człowieka – organizator i moderator dyskusji
7. *Prawa rodziców drugiej kategorii*, Warszawa, 3 kwietnia 2008 r., seminarium zorganizowane przez Helsińską Fundację Praw Człowieka w Warszawie – organizator i moderator dyskusji
8. *Trzecia władza – sądy i trybunały w Polsce – Zjazd Katedr i Zakładów Prawa Konstytucyjnego w Gdyni*, Gdynia, 24-26 kwietnia 2008 r.— uczestnik
9. *Seminar on European Constitutionalism, About Those Two Who Have Stolen Us the Charter*, Warszawa 12-14 maja 2008 r., European Constitutionalism Seminar – WPiA UW – uczestnik seminarium oraz komentator referatów studenckich
10. *Human Dimension Implementation Meeting*, Warszawa, 15 maja 2008 r., konferencja zorganizowana przez OSCE/ODIHR, *Working Group No. 3 on Access to Constitutional Justice* – moderator panelu dyskusyjnego
11. *Seminarium na temat litygacji strategicznej dla działaczy organizacji pozarządowych z Europy Środkowej i Wschodniej*, Warszawa, 30-31 maja 2008 r., seminarium zorganizowane przez Helsińską Fundację Praw Człowieka - organizacja seminarium oraz referaty na temat pojęcia litygacji strategicznej oraz jego zastosowania
12. *Czy Trybunał w Strasburgu zalegalizował aborcję?*, Kraków, 5 czerwca 2008 r., panel dyskusyjny zorganizowany przez AEGEE w Krakowie na temat sprawy *Alicji Tysiąc przeciwko Polsce*. - uczestnik panelu
13. *Nadużycia: Niewidzialny wróg sukcesu*, Warszawa, 10 czerwca 2008 r., konferencja zorganizowana przez Deloitte w Warszawie – referat pt. *Prawne aspekty funkcjonowania tzw. sygnalistów (whistleblowers)*
14. *Values at schools: teaching religion, ethics or philosophy? Polish and American perspectives*. Warszawa, 11 czerwca 2008 r. , seminarium zorganizowane przez Helsińską Fundację Praw Człowieka i Szkołę Prawa Amerykańskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego. - organizator i uczestnik panelu

15. *Czy w Polsce możemy mówić o prawie precedensowym?*, Warszawa, 24 czerwca 2008 r., konferencja zorganizowana przez Zakład Praw Człowieka WPiA UW oraz projekt www.prawaczlowieka.edu.pl – uczestnik panelu pt. *Precedens a orzecznictwo sądów w Polsce*
16. *Wymiar sprawiedliwości – teraźniejszość i przyszłość.*, Warszawa, 16 lipca 2008 r., seminarium połączone z promocją książki sędziego J. Ignaczewskiego, - organizator i moderator dyskusji
17. *Human Rights in the post communist and post-Soviet area.* Warszawa, 17 lipca 2008 r., panel zorganizowany w ramach Warsaw East European Conference 2008 na Uniwersytecie Warszawskim przez Studium Europy Wschodniej. – referat pt. *Podstawowe problemy z zakresu praw człowieka w państwach WNP w świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka*
18. *Policyjne forum przeciwko dyskryminacji*, Słupsk, 24-26 września 2008 r., seminarium zorganizowane przez Szkołę Policji w Słupsku – referat pt. *Prawne aspekty zapobiegania i ścigania przestępstw z nienawiści*
19. *The End of War on Terror? Future of Counterterrorism and Human Rights in the OSCE Area*, Warszawa, 1 października 2008 r., seminarium (tzw. *side event*) zorganizowany w ramach corocznego spotkania Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OSCE Human Dimension Implementation Meeting) w Warszawie – referat pt. *Więzenia CIA i program lotów CIA – perspektywa Polski*
20. *Sąd przyjazny obywatelowi*, Warszawa, 7 października 2008 r., Konferencja zorganizowana przez Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia” -- referat pt. *Najważniejsze problemy polskiego wymiaru sprawiedliwości z perspektywy skarg adresowanych do Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka*
21. *Seminarium z okazji 10 rocznicy wejścia w życie Protokołu nr 11 do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka*, Warszawa, 13 października 2008 r., seminarium zorganizowane przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu – uczestnik
22. *Dokumenty a prawo*, Warszawa, 24 października 2008 r., konferencja zorganizowana przez WPiA UW oraz Polską Wytwórnę Papierów Wartościowych S.A.— referat pt. *Dokumenty biometryczne a prawa człowieka*
23. *Orientacja seksualna i tożsamość płciowa - problemy i wyzwania prawa*, Poznań, 27 października 2008 r. - konferencja zorganizowana przez Poznańskie Centrum Praw Człowieka INP PAN, Zakład Praw Człowieka WPiA UW oraz Sekcję Polską Międzynarodowego Stowarzyszenia Nauk Prawnych (IALS) — referat pt. *Sytuacja osób homoseksualnych w świetle prawa i praktyki administracyjnej*
24. *Dostęp do informacji publicznej w Polsce - czy konieczne są zmiany?*, Warszawa, 30 października 2008 r. seminarium zorganizowane przez Helsińską Fundację Praw Człowieka. – współorganizator oraz moderator dyskusji

25. *Niezależność sądownictwa i zawodów prawniczych jako fundamenty państwa prawa – wyzwania współczesności*, Warszawa, 14-15 listopada 2008 r., konferencja zorganizowana przez International Bar Association, Council of Bars and Law Societies of Europe, Naczelną Radę Adwokacką, Krajową Radę Radców Prawnych oraz Helsińską Fundację Praw Człowieka – współorganizator konferencji oraz moderator panelu pt. *Niezależność sędziowska jako gwarant konstytucyjnych praw i wolności*

26. *Pierwszy Polsko-Niemiecki Dzień Prawniczy*, Warszawa, 20 listopada 2008 r., konferencja zorganizowana pod auspicjami International Bar Association – uczestnik panelu nt. społecznej odpowiedzialności firm prawniczych

27. *Ratyfikacja przez Polskę Konwencji NZ o Prawach Osób Żyjących z Niepełnosprawnością*, Warszawa, 28 listopada 2008 r., konferencja zorganizowana przez Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych – uczestnik panelu, wystąpienie na temat praktycznych konsekwencji ratyfikacji Konwencji NZ dla osób indywidualnych oraz organizacji pozarządowych

28. *HIV/AIDS a prawa człowieka – współczesne problemy i wyzwania*, Warszawa, 28 listopada 2008 r., Konferencja zorganizowana przez Zakład Praw Człowieka WPiA UW i inne organizacje – referat pt.: *Standardy postępowania z osobami HIV/AIDS w świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu* (wraz z Anną Śledzińską)

29. *Granice ochrony danych osobowych w stosunkach pracy*. Warszawa, 2 grudnia 2008 r., konferencja zorganizowana przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych oraz Kolegium Prawa Akademii Leona Koźmińskiego. – referat pt. *Konstytucyjne ramy ingerencji w prywatność pracownika w kontekście stosowania nowych technologii*.

30. *Prawne uwarunkowania wymiany informacji – nowe wyzwania.*, Warszawa 12 grudnia 2008 r., Konferencja zorganizowana przez WPiA UW oraz Biuro Informacji Kredytowej S.A. – uczestnik dyskusji panelowej pt.: *Ochrona danych osobowych*

31. *Californian same-sex marriages in the human rights perspective*, Warszawa, 17 grudnia 2008 r., seminarium zorganizowane przez Common Law Society przy współpracy Centrum Prawa Amerykańskiego WPiA UW. – uczestnik panelu

b. zagranicznych:

1. *Central Eurasia Project Policy Meeting*, Bruksela, 15-18 kwietnia 2008 r., konferencja zorganizowana przez Open Society Institute – uczestnik

2. *Constitutional axiology, or is there anything behind/above the constitution? 16. Konferencja “Jednostka vs. państwo”*, Budapeszt, 7-8 czerwca 2008 r., Central European University w Budapeszcie – uczestnik oraz moderator panelu

3. *Drugie Europejskie Forum Pro Bono* w Budapeszcie, 6-7 listopada 2008 r. – Konferencja zorganizowana przez *Public Interest Law Institute* – uczestnik panelu nt. metod współpracy organizacji pozarządowych z firmami prawniczymi.

4. *Improving the quality of democracy in Eurasian countries through the EU*, European University Institute we Florencji, seminarium 5-6 grudnia 2008 r. – prezentacja raportu na temat Polski

Piotr Korzec

a. krajowych:

1. *About Those Two Who Have Stolen Us the Charter. Seminar on European Constitutionalism*, Warszawa 12 – 14 maja 2008 r., Zakład Praw Człowieka oraz Szkoła Prawa Polskiego WPiA UW – uczestnik seminarium oraz komentator referatów studenckich

2. "Pięćdziesiąt lat Konstytucji V Republiki. Związki konstytucjonalizmu francuskiego i polskiego", Warszawa, 24- 25 października 2008 r., Trybunał Konstytucyjny i Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego -- uczestnik

b. zagranicznych:

1. *La Ve République vue de l'étranger* [Konstytucja V. Republiki wydziana z zagranicy], Paryż, 3 października 2008 r., Cercle des Constitutionnalistes, Université Panthéon-Assas – uczestnik

2. *Après la révision constitutionnelle du 23 juillet 2008: bilan et perspectives* [Zmiana Konstytucji francuskiej z 23 lipca 2008 r. : bilans i perspektywy], Paryż, 4 października 2008 r. , *Cercle des Constitutionnalistes, Université Panthéon-Assas & Assemblée Nationale* – uczestnik

3. *La sécurité intérieure en Europe: entre protections des citoyens et la frénésie sécuritaire?* [Bezpieczeństwo wewnętrzne w Europie : ochrona jednostki i paranoje poczucia bezpieczeństwa], Limoges, 14-15 listopada 2008 r., Stowarzyszenie EUROPA oraz Uniwersytet w Limoges – referat « Le déni de l'aléa et les aléas de la responsabilité de l'Etat en Pologne » [Strach i założenie wszechmocy państwa a rozwój zasady odpowiedzialności państwa za jego akty, czynności i zaniedbania] oraz raport przedstawiony na panelu eksperckim na temat ochrony prywatności w Polsce.

4. Workshop on Legitimacy in Law, Political Science and Philosophy, Paryż, 27-28 listopada 2008 r. Nordic School in Human Rights – uczestnik

5. *Freedom of expression – the rights and wrongs: Fundamental Rights Conference*, Paryż, 8-9 grudnia 2008 r., Agencja Praw Podstawowych UE, Wiedeń – uczestnik

Mirosław Wyrzykowski

a. krajowych:

1. *Rozumność rozumowań prawniczych*, Warszawa, 21 stycznia 2008 r., konferencja zorganizowana przez Zakład Praw Człowieka WPiA UW – organizator konferencji oraz moderator dyskusji.
2. *Nadanie charakteru prawnego Karcie Praw Podstawowych na mocy Traktatu z Lizbony. Znaczenie dla umocnienia ochrony jednostki w UE*, Warszawa, 14 marca 2008 r., konferencja zorganizowana przez Niezależny Instytut Prawa Międzynarodowego i Europejskiego oraz Kolegium Prawa Akademii im. Koźmińskiego oraz Trybunał Konstytucyjny – moderator dyskusji; podsumowanie konferencji.
3. *Trzecia władza – sądy i trybunały w Polsce – Zjazd Katedr i Zakładów Prawa Konstytucyjnego w Gdyni*, Gdynia, 24-26 kwietnia 2008 r.— uczestnik
4. *Seminar on European Constitutionalism, About Those Two Who Have Stolen Us the Charter*, Warszawa 12-14 maja 2008 r., European Constitutionalism Seminar, WPiA UW – organizator seminarium oraz komentator referatów studenckich
5. *Doroczne spotkanie absolwentów Szkoły Prawa Niemieckiego*, Warszawa, 31 maja 2008 r. – referat *Awantura o Lizbonę czyli o dwóch takich co ukradli Kartę...*
6. *Seminarium na temat litygacji strategicznej dla działaczy organizacji pozarządowych z Europy Środkowej i Wschodniej*. Warszawa, 30 i 31 maja 2008 r., seminarium zorganizowane przez Helsińską Fundację Praw Człowieka, -- wykład dla uczestników seminarium na temat współdziałania organizacji pozarządowych z sądami powszechnymi, sądem konstytucyjnym i ombudsmanem
7. 11 czerwca 2008 r. - *Byłem clerkiem sędzi Ginsburg... Asystent sędziego w amerykańskim sądzie. Seminarium z udziałem prof. Jaya Wexlera*. Seminarium zorganizowane przez Zakład Praw Człowieka WPiA UW, Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji UW oraz Szkołę Prawa Amerykańskiego UJ – moderator dyskusji
8. *Kultura jako przestrzeń dialogu Polska-Niemcy*, Warszawa, 6-7 czerwca 2008 r., Międzynarodowa konferencja KN "Lingua Iuris" – referat *Sługa wielu panów ? Dialog sędziów w europejskiej przestrzeni prawnej*
9. Polish-American Symposium on Current Legal Issues and Legal Education in Global Society, 16 czerwca 2008 r., University of Florida Levin College of Law i WPiA UW – referat *Privacy Issues and Freedom of Speech in the US and Polish Constitutions*
10. 24 czerwca 2008 r. - *Czy w Polsce możemy mówić o prawie precedensowym?* Konferencja zorganizowana przez Zakład Praw Człowieka WPiA UW oraz projekt www.prawaczlowieka.edu.pl – organizator konferencji oraz moderator dyskusji
11. Międzynarodowa przestrzeń sądowa. Między unifikacją a zasadą wzajemnego uznania, Wrocław 10-11 października 2008 r. – referat *Protokół nr 7 w sprawie stosowania Karty Praw*

Podstawowych UE w stosunku do Polski i Zjednoczonego Królestwa w polskiej przestrzeni sądowej

12. *Orientacja seksualna i tożsamość płciowa - problemy i wyzwania prawa*, Poznań, 27 października 2008 r., konferencja zorganizowana przez Poznańskie Centrum Praw Człowieka INP PAN, Zakład Praw Człowieka WPiA UW oraz Sekcję Polską Międzynarodowego Stowarzyszenia Nauk Prawnych (IALS) – współorganizator konferencji oraz moderador dyskusji.

13. *Niezależność sądownictwa i zawodów prawniczych jako fundamenty państwa prawa – wyzwania współczesności*, Warszawa, 14-15 listopada 2008 r., konferencja zorganizowana przez International Bar Association, Council of Bars and Law Societies of Europe, Naczelną Radę Adwokacką, Krajową Radę Radców Prawnych oraz Helsińską Fundację Praw Człowieka – referat pt.: *Zasada państwa prawa jako podstawa rozwoju społeczeństwa demokratycznego*

14. *Pierwszy Polsko-Niemiecki Dzień Prawniczy*, Warszawa, 20 listopada 2008 r., konferencja zorganizowana pod auspicjami International Bar Association – uczestnik panelu nt. edukacji prawniczej w Polsce oraz w Niemczech

b. zagranicznych

1. *„Ceci n'est pas une constitution“ Constitutionalisation without a constitution?*, Sofia, 17-19 kwietnia 2008, European Constitutional Law Network Conference – referat pt.: *Much ado about nothing: If the Polish side of the Polish-British Protocol No. 7 cannot be understood, it can be at least explained*

2. XI International Forum on Judicial Review Constitutional Values in Theory and Judicial Practice, Moskwa, 20-21 czerwca 2008 r., Institute of Law and Public Policy – referat *Judicial review under pressure – between politics and constitution. What kind of constitutional values are at stake ?*

15. Nagrody lub inne osiągnięcia pracowników

Adam Bodnar

1. Wyróżnienie w konkursie „Przeglądu Sejmowego” na najlepszą pracę doktorską z zakresu prawa konstytucyjnego

2. Od 1 lutego 2008 r. – Sekretarz Zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka oraz szef działu prawnego Fundacji. Od 1 listopada 2008 r. także dyrektor merytoryczny programu „Obserwatorium wolności mediów w Polsce” (w ramach Fundacji Helsińskiej)

3. Członek Rady Naukowej projektu „Prawa człowieka w orzecznictwie sądów” (www.prawaczlowieka.edu.pl)

4. Członek Rady Programowej organizacji „Zvule Prava” (Czechy) zajmującej się przeciwdziałaniem dyskryminacji Romów

5. Członek Rady Fundacji „Wiedza i Praktyka”

6. Autor lub współautor artykułów publicystycznych:

- *Panie Rzeczniku, nie tędy droga*, Gazeta Wyborcza z 7 stycznia 2008 r.
- *Okręg wyborczy Zagranica*, Gazeta Wyborcza z 23 stycznia 2008 r. (wraz z Jarosławem Beldowskim i Dawidem Sześciło)
- *Ważne względy uzasadniają powołanie do życia okręgu wyborczego dla emigrantów*, Rzeczpospolita z 7 lutego 2008 r. (wraz z Jarosławem Beldowskim i Dawidem Sześciło)
- *Osoby z HIV w służbach mundurowych*, Rzeczpospolita z 4 kwietnia 2008 r.
- *Skarga na przewlekłość do reformy*, Rzeczpospolita z 11 kwietnia 2008 r.
- *Wyroki Trybunału w Strasburgu należy sprawnie wykonywać*, Rzeczpospolita z 2 maja 2008 r.
- *Kontrola wyroków sądów krajowych przez Trybunał w Strasburgu*, Rzeczpospolita z 9 maja 2008 r.
- *Reakcja władz na przemoc domową*, Rzeczpospolita z 6 czerwca 2008 r.
- *Powraca problem odpowiedzialności za zniesławienie*, Rzeczpospolita z 27 czerwca 2008 r. (wraz z Dawidem Sześciło)
- *Szerszy dostęp do informacji publicznej*, Rzeczpospolita z 11 lipca 2008 r. (wraz z Maciejem Bernattem)
- *Tusk w butach Ziobry*, Gazeta Wyborcza z 21 września 2008 r. (wraz z Agnieszką Graff)
- *O ustawodawczym grzechu zaniedbania*, Rzeczpospolita z 31 października 2008 r. (wraz z Barbarą Grabowską)

7. Autor wstępu do raportu Social Watch 2008 pt.: *Prawa człowieka w Polsce – refleksje w 60. Rocznicy Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka*.

Raport dostępny jest na stronie http://www.socialwatch.org/en/informeImpreso/tablaDeContenidos2008_pol.html

8. Organizacja wykładu im. Marka Nowickiego, który odbył się 29 listopada 2008 r. na Uniwersytecie Warszawskim. Wykład wygłosił prof. Theodor Meron, były Prezes Międzynarodowego Trybunału Karnego ds. Zbrodni w Bylej Jugosławii

Piotr Korzec

1. Diplôme d'Études Approfondies (D.E.A.) z zakresu prawa porównawczego państw europejskich (*Droit public comparé des pays européens*), Uniwersytet Paryż 1 Panthéon-Sorbonne, praca dyplomowa pt.: „LA DIFFAMATION, L'EXCEPTION DE VERITE ET LA BONNE FOI DU DIFFAMATEUR EN DROIT PENAL FRANÇAIS ET POLONAIS. Analyse normative du point de vue de la technique législative”, pod kierunkiem Otto Pfersmanna, dostępna w bibliotece prawniczej przy ulicy Cujas.

2. Przyznany w postępowaniu konkursowych w ramach Ecole Normale Superieure w Paryżu specjalny ministerialny grant badawczy (*allocation de recherche spécifique*) na okres 2008-2011 w *Ecole de droit comparé* Uniwersytetu Paris 1 Panthéon-Sorbonne.